

TJÄNSTESKRIVELSE

1(2)

Regionsjukvårdsstaben
Karl Landergren

2018-11-16

SVN 2018-36

Samverkansnämnden för Sydöstra
sjukvårdsregionen

Strategi för Life Science i Sydöstra sjukvårdsregionen

Förslag till beslut

Samverkansnämnden för Sydöstra sjukvårdsregionen antar Strategin för Life Science i Sydöstra sjukvårdsregionen.

Arbetet enligt framtagen aktivitetslista ska redovisas på Samverkansnämndens sammanträde den 29 november 2019.

Bakgrund

Klinisk forskning är av central betydelse för utvecklingen av en välfungerande hälso- och sjukvård. En del av den kliniska forskningen sker i samverkan med företag inom Life Science-sektorn, det vill säga företag som utvecklar läkemedel och andra produkter som upptäcker, förhindrar eller förbättrar hälsa eller tekniska produkter som underlättar vardagen för patienter eller individer med funktionsnedsättningar. Life Science är viktigt av flera skäl då den kan ge patienter och medborgare en bättre hälso- och sjukvård men också generera såväl tillväxt och arbetstillfällen.

Det övergripande syftet för Strategi för Life Science i Sydöstra sjukvårdsregionen är att genom stärkt Life Science i Sydöstra sjukvårdsregionen både öka patientnyttan och bidra till regionens utveckling. Specifika mål är att utforma förslag till en långsiktig strategi och plan för sjukvårdsregionens arbete med Life Science där viktiga områden inkluderar samverkan både internt och externt.

Strategin bygger på tre framgångsfaktorer:

- Utnyttja hela befolkningsunderlaget och hela sjukvårdssystemet i Sydöstra sjukvårdsregionen.
- Utnyttja varje landsting/regions specifika styrkeområden.
- Planera för framtida förutsättningar, behov och utmaningar

Avslutnings formuleras en målbild och ett antal aktiviteter som syftar till att uppnå denna målbild.

- Hela Sydöstra sjukvårdsregionen är en sammanhållen framgångsrik klinisk forskningsmiljö.
- Sydöstra sjukvårdsregionen är en erkänt stark miljö för kliniska studier och nationellt ledande miljö för klinisk forskning inom medtech.
- Sydöstra sjukvårdsregionen har en gemensam arbetsprocess och incitamentsstruktur för uppdragsforskning inom Life science.

Anders Henriksson (S)
Ordförande Samverkansnämnden
för Sydöstra sjukvårdsregionen

Karl Landergren
Ordförande
Regionsjukvårdsledningen

Bilagor

1. Tjänsteskrivelse daterad den 16 november 2018.
2. Strategi för Life Science i Sydöstra sjukvårdsregionen.

Strategi för Life Science i Sydöstra sjukvårdsregionen

Syfte

Att genom stärkt Life Science i Sydöstra sjukvårdsregionen både öka patientnyttan och bidra till regionens utveckling.

Mål

Att utforma förslag till en långsiktig strategi och plan för sjukvårdsregionens arbete med Life Science där viktiga områden inkluderar samverkan både internt (utveckling internt inkl. med andra aktörer som jobbar med innovationer inom sjukvårdsregionen) och externt (universiteten, företag).

Giltighet

Tillsvidare.

Målgrupp

Medarbetare, ledningar och stödfunktioner i Sydöstra sjukvårdsregionen.

Ansvarig för dokumentet

Forskningschefer inom Sydöstra sjukvårdsregionen.

Revideras och följs upp

Strategin följs upp i Samverkansnämnden november 2019 och revideras därefter vid behov.

Beslutsdatum

2018-11-30

Beslutat av

Samverkansnämnden för Sydöstra sjukvårdsregionen.

Bakgrund

Klinisk forskning är av central betydelse för utvecklingen av en välfungerande hälso- och sjukvård. En del av den kliniska forskningen sker i samverkan med företag inom Life Science-sektorn, det vill säga företag som utvecklar läkemedel och andra produkter som upptäcker, förhindrar eller förbättrar hälsa eller tekniska produkter som underlättar vardagen för patienter eller individer med funktionsnedsättningar. Life Science är viktigt av flera skäl då den kan ge patienter och medborgare en bättre hälso- och sjukvård men också generera såväl tillväxt och arbetstillfällen. I utredningen ”Starka Tillsammans” (SOU 2013:87) beskrivs ett tydligt behov av samverkan kring, samordning av och stöd för att genomföra klinisk forskning. I Sydöstra sjukvårdsregionen har Forum Sydost etablerats som är en gemensam sjukvårdsregional stödstruktur med uppgift att samordna och stödja klinisk forskningsverksamhet och forskning i samverkan med företag i Life Science-sektorn.

På uppdrag av regionsjukvårdsledningen (RSL) bildades en grupp bestående av Boel Andersson Gäre Region Jönköpings län (RJL), Staffan Hägg RJL, Jonas Bonnedahl Landstinget i Kalmar län (LKL), Robert Ring Region Östergötland (RÖ), Annika Bergquist RÖ (fram till juni 2017), Johan Söderholm Linköpings Universitet (LiU) samt Charlotta Dabrosin Forum Sydost. Gruppen har inventerat, analyserat och arbetat med att ta fram förslag på hur Life Science-arbetet kan stärkas i Sydöstra sjukvårdsregionen. I detta arbete har flera parallella aktiviteter av betydelse för en sjukvårdsregional strategi identifierats.

Våren 2017 inledde Region Östergötland en förstudie i syfte att kartlägga Östergötlands förutsättningar att vara en stark part i den nationella Life Science-satsningen. Förstudien skulle beskriva hur en fortsatt satsning ska genomföras för att uppnå en sammanhållen struktur och arbetsmodell för Life Science som kan leda arbetet inom området. Rapporten färdigställdes i juni 2018.

Vetenskapsrådet och Socialstyrelsen genomförde 2017-2018, i enlighet med det nationella ALF-avtalet (Avtal om läkarutbildning och forskning), utvärderingar av kliniska forskningens kvalitet respektive universitetssjukvården. De rapporter som myndigheterna presenterat ligger till grund för det strategiarbete kring universitetssjukvården som initierats av Linköpings universitet och Region Östergötland. Här betonas särskilt det viktiga samarbetet inom Sydöstra sjukvårdsregionen och både Region Jönköpings län och Landstinget i Kalmar län är representerade genom Staffan Hägg respektive Jonas Bonnedahl. I den målbild som anges för 2025 ingår att hela Sydöstra sjukvårdsregionen utgör en sammanhållen framgångsrik klinisk forsknings- och utbildningsmiljö, att sjukvårdsregionen har ett gemensamt system för vårddata och forskningsdata samt att regionen är en nationellt ledande miljö för klinisk forskning inom medtech. De uppställda målen har stor betydelse för Life Science-arbetets inriktning. Till denna målbild har det tagits fram en strategi för klinisk forskning och utbildning samt hälso- och sjukvårdsutveckling för universitetssjukvården i Sydöstra sjukvårdsregionen. Detta strategidokument pekar ut riktlinjerna för universitetssjukvården, lyfter fram de åtgärder som behövs för att nå målsättningarna samt anger en handlingsplan för de närmaste åren.

Den av RSL utsedda arbetsgruppen har avvaktat dels ovannämnda rapporter och dokument. En grupp bestående av Staffan Hägg (RJL), Jonas Bonnedahl (LKL) och Mats Ulfendahl (RÖ) har sedan färdigställt denna rapport. Utöver deltagande i strategiarbete för Region Östergötlands och universitetssjukvården i Sydöstra sjukvårdsregionen har arbetsgruppen haft fyra videokonferenser.

Mål

Det övergripande syftet är att genom stärkt Life Science i Sydöstra sjukvårdsregionen både öka patientnyttan och bidra till regionens utveckling. Specifika mål är att utforma förslag till en långsiktig strategi och plan för sjukvårdsregionens arbete med Life Science där viktiga områden inkluderar samverkan både internt (utveckling internt inkl. med andra aktörer som jobbar med innovationer inom sjukvårdsregionen) och externt (universiteten, företag).

Framgångsfaktorer

För en framgångsrik utveckling av Life Science i sjukvårdsregionen behöver arbetet integreras med sjukvårdens andra uppdrag, ta hänsyn till regionens särskilda starka sidor och planera för framtida förutsättningar, behov och utmaningar.

1. Utnyttja hela befolkningsunderlaget och hela sjukvårdssystemet i Sydöstra sjukvårdsregionen

Sydöstra sjukvårdsregionen omfattar Jönköpings, Kalmar och Östergötlands län och har en befolkning på närmare 1,1 miljoner invånare. Det största sjukhuset är Universitetssjukhuset i Linköping, där huvuddelen av den högspecialiserade sjukvården bedrivs. I regionen finns dock ytterligare åtta sjukhus (Höglandssjukhuset i Eksjö, Länssjukhuset Ryhov, Värnamo sjukhus, Länssjukhuset i Kalmar, Oskarshamns sjukhus, Västerviks sjukhus, Vrinnevisjukhuset i Norrköping och Lasarettet i Motala). I regionen finns tre universitet och högskolor: Linköpings universitet, Jönköping University samt delar av Linnéuniversitetet. Med ett sammanhållet sjukvårdssystem, välintegrerat med universitet och högskola, och med en tiondel av Sveriges befolkning utgör regionen tveklöst en intressant partner för näringslivets satsningar inom Life Science även nationellt.

2. Utnyttja varje landsting/regions specifika styrkeområden

Specifika styrkeområden som bedöms vara relevanta i detta sammanhang är:

a. Medicinsk teknik - Medtech - styrkeområde i Region Östergötland

Det finns en lång tradition av forskning och utveckling inom medicinteknikområdet i Östergötland och man har en unik position i Sverige genom en framstående teknikforskning, teknisk industri, medicinskt universitet och universitetssjukvård. Särskilda styrkeområden är visualisering, logistik och smarta uppkopplade system. Samtliga av dessa teknikutvecklingsområden kan kopplas till medicinsk utveckling, vårdutveckling och nya arbetssätt som samtliga kan skapa förutsättningar för

att klara framtidens utmaningar inom hälso-och sjukvården. Hälso- och sjukvården har med tanke på dels de stora resurser som är involverade vad gäller personal och ekonomi och dels den direkta kontakten med regionens invånare en stor och i hög grad outnyttjad potential att fungera som en drivkraft och tillväxtmotor i regionen. Idag finns många starka forskargrupper, företag och framstående universitetssjukvårdsenheter men samverkan och kunskapsutbytet behöver utvecklas vidare. I den Life Science-förstudie som just presenterats betonas vikten av att skapa mötesplatser, processer för att ta idéer och initiativ vidare samt uppföljning.

b. Förändringsarbete styrkeområde i Region Jönköpings län

Region Jönköpings län har sedan länge haft en nationell och internationell ledande position när det gäller att utveckla och driva systematiskt förbättrings- och förändringsarbete. Regionen är också en del av ett nationellt konsortium med uppgift att stödja utvecklingen inom området och samverkar även med ledande internationella aktörer på området såsom Dartmouth Institute, USA, Intermountain Healthcare, USA och Health Foundation i Storbritannien. Idag saknas ofta kunskaper och metoder för att effektivt omsätta nya kunskaper, nya produkter och nya tjänster i patientnytta. Ett framgångsrikt systematiskt förändringsarbete är därför en viktig komponent i utveckling av Life Science-området.

Region Jönköpings län har också utvecklat en modell som underlättar genomförandet av kliniska prövningar av läkemedel och medicinteknik. Modellen innebär tydligare roller, enklare administrativa processer och en incitamentsstruktur som alla parter är överens om.

c. ehälsa – styrkeområde i Landstinget i Kalmar län

Den digitala tekniken blir allt bättre men en förutsättning för att den ska stödja patient/medborgare och vårdens processer är att verksamhetens behov styr utvecklingen så att en jämlik vård kan uppnås. Kalmarområdet präglas idag av en småskalighet och närhet mellan olika aktörer. Linnéuniversitetet erbjuder en hög grad av tvärvetenskaplighet och multiprofessionalism, faktorer som var avgörande inför lokaliseringen av E-hälsomyndigheten till Kalmar liksom den unika masterutbildningen i eHälsa. Landstinget i Kalmar län och Linnéuniversitetet gör stora satsningar inom eHälsoområdet med exempelvis hälsoekonomi via register- och läkemedelsstudier inklusive big data och artificiell intelligens, utveckling av digitala vårdmöten i befintlig journalmiljö och modern digital teknik för äldre. Initiativen i Kalmar har samordnats via eHälsoinstitutet, som fungerar som en inspirerande mötesplats för företag, akademi och vård och omsorg och en källa för nationella myndigheter och organisationer att beställa oberoende utvärderingar av införandet av digital teknik.

3. Planera för framtida förutsättningar, behov och utmaningar

För att framgångsrikt kunna arbeta med Life science inom sjukvårdsregionen är det av väsentlig betydelse att stärka befintliga infrastrukturer för klinisk forskning och undvika att skapa parallella system. Vid planering, behöver hänsyn tas till andra pågående förändringar såsom ökad patientmedverkan i sjukvårdens olika processer, digitaliseringen av sjukvården,

kunskapsstyrningsorganisationen och skiftet från mindre slutenvård till mer öppenvård. Vi har även ett behov av strukturerade processer som stödjer användning av ny teknik som gör att hälsovinster kan hämtas hem.

Ett särskilt fokus för Sydöstra sjukvårdsregionens gemensamma aktiviteter bör vara att öka förmågan att införa nya innovativa och även digitala arbetsätt som utgår från medborgarnas individuella behov. Ett exempel på detta är att bättre utnyttja det faktum att sjukvårdsregionens alla tre landsting/regioner redan använder samma journalsystem. Genom tätare samverkan mellan näringsliv och vård och mer integrerade testmiljöer i vården kan vi skapa framtidens vård där medborgares och patienters behov får styra utvecklingen och präglas av öppenhet för nya lösningar och partnerskap mellan olika aktörer.

4. Målbild och aktiviteter

För att få kraft i Life Science-arbetet bör universitetssjukvårdens strategiplan vara vägledande. I denna beskrivs följande mål och aktiviteter.

- Hela SÖSR är en sammanhållen framgångsrik klinisk forskningsmiljö.
 - Stärka den befintliga stödstrukturen Forum Sydost
 - Regional samordning och förstärkning av infrastrukturen och användarvänligheten kring vårddata. Under året skall landstingen i SÖSR:
 - I samverkan i SÖSR utreda juridiska, strukturella och funktionella förutsättningar för att möjliggöra insamling, hantering och leverans av strukturerad vårdinformation då flera oklarheter idag föreligger avseende lagstiftning, reglering, möjlig tillämpning mm avseende insamling, hantering och leverans av strukturerad vårdinformation. Uppdraget avseende juridiska förutsättningar ges till Östergötlands juridiska enhet som ska återkomma med en tidplan för arbetet. För övriga områden kommer särskilda uppdrag att formuleras.
 - Kontinuerligt ge information till sin personal och patienterna om värdet av insamlade data och hur detta bidrar till ny kunskap, vårdens utveckling och ett förbättrat beslutsunderlag i mötet mellan vårdgivaren och patienter.

- SÖSR är en erkänt stark miljö för kliniska studier och nationellt ledande miljö för klinisk forskning inom medtech
 - Tydliga och gemensamma mötesplatser för akademi, hälso- och sjukvård och näringsliv har skapats, såväl fysiskt (exv. ett ”forskningsmöteshus” på Campus US) som i form av virtuella kluster med Forum Sydost-noder inom hela SÖSR

– Genom att stärka Forum Sydosts spetskompetens inom kliniskt forskningsstöd för medtech-området och med en genomtänkt strategi inom medicinsk visualisering och teknik för kliniskt beslutsfattande ska SÖSR vara det självklara valet för medtech-företag inom hälso- och sjukvårdsområdet.

- SÖSR har en gemensam arbetsprocess och incitamentsstruktur för uppdragsforskning inom Life science för hela sjukvårdsregionen.